ТОШКЕНТ: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
9 ЯНВАРЬ 1971 Й
ШАНБА
№ 7 (1382).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

*ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ БАЖАРИЛДИ
*ШАҲАР ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА 155979 МИНГ СЎМ АЖРАТИШ МЎЛЖАЛЛАНЯПТИ
*САЙЛОВЧИЛАРНИНГ 205 ТА НАКАЗИ БАЖАРИЛДИ
*ШУ ЙИЛ МЕТРОПОЛИТЕН ҚУРИЛИШИ БОШЛАНАДИ

УЛКАН ИШЛАР ПРОГРАММАСИ

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ VIII СЕССИЯСИДАН

ТОШКЕНТНИНГ пахта териш машиналари, сеялкалари, тўқимачилик станоклари, электр кабеллари дунёдаги кўпгина мамлакатларда машҳур. Уларни шу хилдаги бошқа машина ва буюмлардан афзал деб биладилар. Бу Тошкент маҳсулоти ҳозирги замонавий ишлаб чиқариш ва техника талабларига мос келаётганлигини билдиради.

Ҳа, Тошкентимиз жуда илгарилаб кетди! Эндиликда шаҳримиз мамлакатимизнинг йирик саноат марказларидан бирига, моҳир машинасозлар, тажрибали энергетиклар, қурувчилар, ихтирочилар ва олимлар шаҳрига айланди. Ўтган беш йилликда Тошкент меҳнаткашлари катта ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилдилар. Шаҳримиз беш йиллик планни муддатидан илгари бажарди, КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдирди. 1970 йилда, саккизинчи беш йилликнинг охирги йилида Ўзбекистон пойтахтининг саноат корхоналари пландан ташқари ўттиз миллион сўмлик маҳсулот бериб, планни 103 процент бажарди. Капитал қурилиш соҳасида ҳам айрим муваффақиятлар қўлга киритилди. Фақат Тошкент шаҳар ижроия комитети томонидан 1970 йилда 146.4 миллион сўмлик ҳажмда капитал маблағ ўзлаштирилди, қурилиш-монтаж ишларига эса 130,2 миллион сўм маблағ сарфланди.

Шу билан бирга, деб таъкидлаб ўтди докладчи. Тошкент шаҳар Советининг шаҳар план комиссиясининг раиси **С. А. Харьковский**, 1970 йил планини бажарилишида жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Жумладан, ўн бир ойлик натижалар бўйича икки юз ўн саноат корхонасидан ўттизтаси план топшириқларини бажаролмади.

Капитал маблағларни ўзлаштиришда катта камчиликларга йўл қўйилди. Объектларни ўз муддатида фойдаланишга топширишга амал қилинмади.

Ўтган йили пассажир транспорти ишида ҳам кўпгина камчиликлар юз берди, дейилади докладда. Транспорт корхоналари ҳали ҳаракатнинг бир меъёрда бўлишига эришолганлари йўқ, ҳаракатдаги составдан фойдаланиш коэффициенти ҳам пастлигича қолмоқда. Ҳаракат графигини бузиш, транспортларнинг бевақт паркка қайтиб келиш ҳоллари тез-тез содир бўлмоқда.

1971 йилда Тошкент шаҳар ижроия комитетига қарашли саноат корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1970 йилга нисбатан 6,9 процентга, шу жумладан, маҳаллий саноат бошқармаси корхоналарида эса 6,2 процентга ортади.

1970 йилда турар-жой қурилишга 91,9 миллион сўм сарфлаш мўлжалланмоқда.

Мана шу маблағ ҳисобидан умумий фойдали майдони 589 минг квадрат метр бўлган ёки 1970 йилдагидан 65 минг квадрат метр кўп турар-жой майдони фойдаланишга топширилади.

Соғлиқни сақлаш объектлари қурилишига 3.5 миллион сўм ёки ўтган йилдагидан 8.6 процент ортиқ маблағ сарфланади.

Шаҳар хўжалигини ривожлантиришнинг бу йилги плани асосан мана шулардан иборат. Белгиланган топшириқларни ҳамма корхоналар, муассасалар, қурилиш ташкилотлари, транспорт ва саноат корхоналари томонидан бажарилиши, хўжаликларнинг ҳар бир раҳбари ва барча коллективлар учун қонун бўлмоғи лозим.

Шундан кейин «Тошкент шаҳрининг 1971 йилдаги маҳаллий бюджети лойиҳаси ва 1969 йил бюджетининг бажарилиши ҳақида» шаҳар Совети ижроия комитети молия бўлими мудири **Р. У. Тўрақулов** доклад қилди. 1970 йилдаги шаҳар бюджети даромад бўйича 101,1 процент, харажатлар бўйича эса 99 процент бажариляпти.

Ўтган йилнинг ўн бир ойи мобайнида пландан ташқари ўттиз саккиз миллион сўмликдан ортиқ саноат маҳсулоти реализация қилинди.

1971 йилги шаҳар бюджети халқ хўжалиги планига мувофиқ равишда тузилган, даромад ва харажатлар бўйича унинг ҳажми 282 миллион 729 минг сўмни ташкил қилади. 1971 йилдаги бюджет ҳажми 1970 йилдаги бюджет ҳажмига нисбатан 6,5 процент кўп. Шаҳар хўжалиги тармоқларини ривожлантиришга 155 миллион 979 минг сўм сарфлаш мўлжаланяпти.

Шундан кейин «1970 йилда қилинган ишлар ҳақида» Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси **Х. А. Асомов** доклад қилди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва район советлари ижроия комитетлари партия ташкилотлари раҳбарлигида бутун куч-қувватларини хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал қилишга сарфладилар, деди докладчи. Совет органлари фаолиятининг характерли томони шу бўлдики, улар жойлардаги ишларнинг аҳволи билан чуқурроқ таниша бошладилар. Қўл остиларидаги ташкилотларга конкрет амалий ёрдам бера бошладилар, ҳаёт томонидан илгари сурилган масалаларни анча тезкорлик билан ва мақсадга мувофиқ ҳал қила бошладилар. Ўтган йил жамоатчилик ташкилотларининг фаолияти яхшиланганлиги билан характерланади.

Шаҳар ижроия комитети ва район Советларининг, уларнинг бўлимлари, бошқармалари ва трестларининг ташкилотчилик ишлари кучайганлиги натижасида 1969—1970 йилларда сайловчилардан қабул қилинган 205 та наказ бажарилди. Наказларнинг бир қисми эса бажарилиш арафасида турибди. Қолганлари 1971 йилнинг халқ хўжалик планига киритилди.

Капитал қурилиш кенг миқёсда олиб борилаётганлигига қарамасдан, капитал маблағлар мунтазам ўзлаштирилмай қоляпти, янги қувват ва асосий фондларни ишга тушириш муддати чўзиб юборилялти. — деди **Х. А. Асомов**, — Тошкент Бош плани ва «Ташгипрогор» институтлари, архитектура-лойиҳалаш Бош бошқармаси, капитал қурилиш Бош бошқармасига жиддий эътирозимиз бор. Бу ташкилотлар лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашни чўзиб юборяптилар, қурилаётган объектларни ўз вақтида маблағ билан таъминламаяптилар. 1971-75 йилларда капитал қурилишига фақат шаҳар ижроия комитети томонидан 935 миллион сўм ёки ўтган беш йилликдагидан 68 процент ортиқ маблағ ажратилди. Турар жой қурилишига 528 миллион сўм маблағ ажратилди.

1971 йилда метрополитен қурилиши бошланади. Унинг 11,4 километр узунликда бўлган биринчи навбати 1974 йилда, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига фойдаланишга топширилади.

Бу ишларни ҳаммасини меҳнат юксак савияда ташкил қилинганда, ишлаб чиқаришга ва қурилишга оператив раҳбарлик қилинганда ҳамда фан ва техника ютуқларидан муваффақиятли фойдалангандагина амалга ошириш мумкин.

Шаҳар Советининг VIII сессияси ўз ишини тамомлади. Навбатдаги давр учун ҳаракат программаси қабул қилинди. Энди гап қўлни-қўлга бериб фидокорона меҳнат қилишда, қолган. Тошкентликлар олдинда турган катта вазифаларни бажаришга қодирдирлар.

* * *

Сессияда ташкилий масалалар ҳам кўрилди.

Ўртоқ **Г. М. Саркисов** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан, уни ижроия комитет раисининг биринчи ўринбосари ва ижроия комитет аъзоси вазифаларидан озод қилинди.

Шаҳар ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари қилиб ўртоқ **Б. А. Зайцев** тасдиқланди.

Ўртоқ **М. Х. Қурбонов** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси вазифасидан озод қилинди.

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси қилиб ўртоқ **Н. А. Ғаниxўжаев** тайинланди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг юстиция бўлими ташкил этилди.

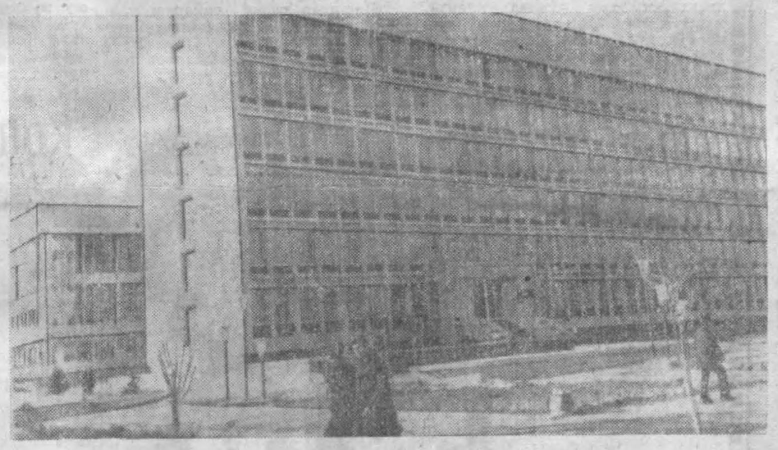

СУРАТДА: янги йил арафасида Ўзбекистон кўчасида фойдаланишга топширилган Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар ва область комитетлари биносининг кўриниши. Бу замонавий кошонани шаҳримиз бинокорлари бунёд этдилар.

ТУРАР-ЖОЙ ҚУРИЛИШИГА АЖРАТИЛГАН МАБЛАҒ.

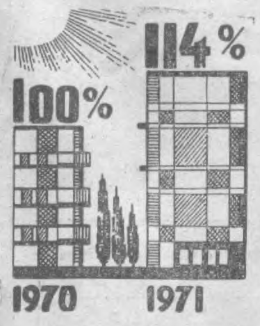

1970 йил...

◆ Шаҳар ижроия комитетига қарашли саноат корхоналари 30 миллион сўмлик ёки 1969 йилдагига қараганда уч миллион сўмлик кўп маҳсулот етказиб беради. Маҳаллий саноат бошқармасининг корхоналарида 20,7 миллион сўмлик, яъни аввалги йилдагига нисбатан, 4,6 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди.

◆ Шаҳар аҳолисига 27 миллион сўмлик маиший хизмат кўрсатилди, жумладан 20,5 миллион сўмлиги маиший-хизмат кўрсатиш бошқармаси корхоналари томонидан амалга оширилган. Маиший-хизмат кўрсатиш тармоқларининг корхоналари 41 тага кўпайди.

◆ Шаҳар аҳолисига 1969 йилдагидан 82 миллион сўмлик кўп товар сотилди. 1969 йилдагига нисбатан саккиз минг тонна гўшт, 1300 тонна колбаса, 9300 тонна сут ва сут маҳсулотлари, 350 тонна мол ёғи, 2000 тонна ун кўп сотилди. Икки баравар ортиқ мева етказиб берилди, 25300 тонна кўп картошка тайёрланди.

◆ Ўн минг оила уй тўйи ўтказди. Йил давомида 6.578 ўқувчига мўлжалланган умум таълим мактаблари, 3480 ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ҳамда кўпгина шаҳар хўжалик объектлари қурилди.

МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ИШЛАРИ ҲАЖМИ.

МАОРИФ ВА МАДАНИЙ ИШЛАР УЧУН САРФЛАНГАН МАБЛАҒ.

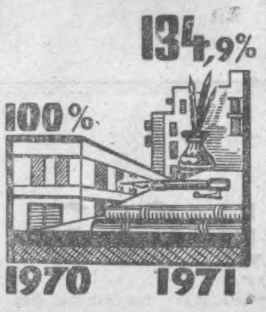

1971 йил...

◆ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети йўли билан капитал қурилишига 160,9 миллион сўмлик маблағ ажратиш белгиланмоқда. Уй-жой қурилиши учун эса 91,9 миллион сўм ҳажмда капитал жамғарма ажратиш мўлжалланмоқда. Кўрсатилган маблағлар ҳисобига фойдаланиш майдони 589 минг квадрат метр бўлган жойни фойдаланишга топшириш белгиланмоқда. Бу 1970 йилга қараганда 65 минг квадрат метр ортиқ дир. Шаҳар водопроводи қуввати планлаштирилган йилда бир суткада 100 минг кубометр сув етказиб беришга кўпаяди, водопровод тармоқлари эса 71,6 километрга чўзилади.

◆ Шаҳар электр транспорти қурилиши учун 6.4 миллион сўм ҳажмда капитал жамғарма ажратиш кўзда тутилган. Бу 1970 йилга нисбатан 4.7 процент кўпдир. 15,9 километрга чўзиладиган янги трамвай ҳамда 15.2 километрли троллейбус линиялари қурилади. Энгельс кўчаси бўйлаб ер ости йўлидан то шаҳар чегарасигача қадар 8,5 километр ва Куйбишев шоссеси бўйича 7,4 километр трамвай линияси қурилиши кўзда тутилган. Титов ва Кафанов кўчалари бўйлаб 2 километр. Киров ва «Правда Востока» кўчалари бўйлаб 2.5 километр, Луначарский шоссеси бўйлаб 6,3 километр янги троллейбус линиялари ўтади. Подстанцияларнинг қуввати 9600 киловаттга кўпаяди. 17 та янги трамвай вагонлари ва 30 та троллейбус машиналари харид қилиб олинади.

◆ 1971 йили поликлиникали асаб-нерв диспансери фойдаланишга топширилади. Қорақамиш уй-жой массивида ва Ц—1А микрорайонида поликлиникалар ишга тушади.

◆ Аҳолига маиший хизмат кўрсатишга 27,7 миллион сўм маблағ ажратиляпти. Бу 1970 йилга нисбатан 9.1 процент кўпдир.

1970 йил...

◆Шаҳарда аҳолига ярим тайёр маҳсулотлар ҳамда кулинария буюмлари тайёрлаб берадиган 17 яхши хизмат бюроси доимий ишлаб турибди. Йирик корхоналарда қирқ тўртта буюртма столи ишлемоқда.

◆Шаҳардаги пассажирлар ташийдиган барча транспортларда 554 миллион, яъни 1969 йилдагидан 39 миллион кўп пассажир ташилди. Янгидан бешта автобус, учта трамвай ва битта тролейбус маршрутлари очилди.

1971 йил...

◆1971 йили шаҳарда жамоат эҳтиёжи учун 160 та водопровод колонкасини ўрнатиш белгиланмоқда. Ҳар бир кишининг бир кунда сув билан таъминланиши 1970 йилдаги 360 ўрнига йилига 420 литрни ташкил этади.

◆1971 йили 25 минг квартира, жумладан, 24 минги табиий газ билан газлаштирилади.

◆Савдо корхоналари тармоғи 500 иш ўрнига, умумий овқатланиш тармоғи эса 3 минг ўринга кўпаяди.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Тошкентдаги илғор саноат корхоналари — трактор заводи, Тошкент ГРЭСи ҳамда «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективларининг партиямиз XXIV съездини муносиб кутиб олиш юзасидан бошлаб берган ватанпарварлик ташаббуси кенг қулоч ёймоқда. Тайёрлов министрлигига қарашли шоли оқлаш комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ана шу ташаббусга биринчилар қатори қўшилдилар.

Комбинат биринчи кварталда республика халқ хўжалигига 20 минг тонна гуруч етказиб бериш керак. Бу оширилган план бўлишига қарамасдан, меҳнаткашлар квартал топшириғини 26 мартда бажаришга қарор қилдилар. Тежалган тўрт кунда планга қўшимча ярим миллион сўмлик маҳсулот, жумладан, минг тонна гуруч ва олти юз тонна омихта ем тайёрлаб берилади. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагидан етти процент, юқори сортли маҳсулот ишлаб чиқариш беш процент ортади.

РЕКОНСТРУКЦИЯ ҲИСОБИГА

Тошкентдаги «Эталон» заводининг коллективи бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йилдагидан 300 минг сўмлик кўпайтиришга қарор қилди. Бу маррага корхона реконструкция қилиш, ишлаб чиқариш замонавий янги техникалар билан жиҳозлаш туфайли эришилади. Ана шу мақсадда корхонада реконструкция ишлари бошлаб юборилди.

Биринчи кварталда температура лабораторияларида қурилиш ишлари тугалланиб, уларга янги ускуналар ўрнатилади. Бу ерда температура кўрсаткичи бир меъёрда бўлади. Бир неча номда юқори классли асбоблар тайёрланади. Янги қувватнинг ишга туширилиши билан ремонт ишлари сифати анча яхшиланади.

Ртуть лабораториялари қурилишига ҳам асос солинди. Бу ишлаб чиқариш хонаси ишга тушгач, завод коллективи кўп номда буюмлар тайёрлаб беради. Жумладан, ҳозирда ртут контроль асбобларини ремонт қиладиган мутахассислар тайёрлаш учун бошқа корхоналарга кишилар юбориб турилаётган бўлса, келажакда бундай мутахассислар завод лабораторияси шароитида иш олиб борадиган бўладилар.

Завод меҳнаткашлари 1971 йил режаларини амалга ошириш билан бирга, биринчи квартал планини муддатидан олдин бажариш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилдилар ва амалий тадбирлар белгиладилар.

ШАҲРИМИЗ ЖАМОЛИ

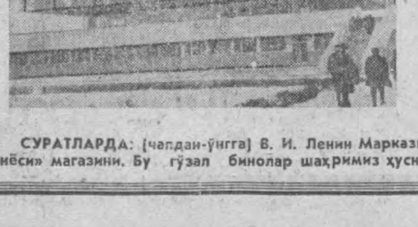

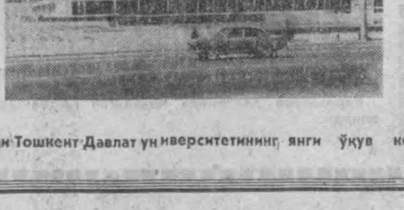
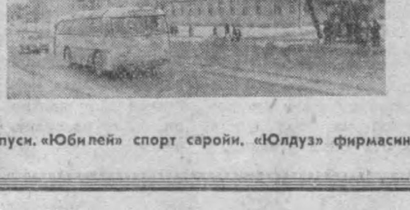

СУРАТЛАРДА: (чапдан-ўнгга) В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг янги ўқув корпуси. «Юбилей» спорт саройи. «Юлдуз» фирмасининг янги корпуси. Пушкин кўчасидаги «Болалар дунёси» магазини. Бу гўзал бинолар шаҳримиз ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди.

М. Нуриддинов фотолари.

• Беш йиллик илғорлари

ЙИЛЛАРДАН ЎЗИБ

Йўлимиз Мевазор массивига тушди. Бу ерда катта оилаларга мўлжалланган коттедж уйлар қурилмоқда. Улар асосан икки қаватли. Қурилиш жадал боряпти. Қорачадан келган, ўрта бўйли йигит кимгадир топшириқ бераяпти, яна ким биландир маслаҳатлашаяпти. Бу йигит ёш бўлса ҳам эл оғзига тушган моҳир бинокор Абдукарим Султонов бўлади.

Абдукарим ёшлигиданоқ қурувчи бўлишни орзу қилган эди. Дастлаб у қурувчилик касбини акаси — моҳир қурувчи Раҳим Зиёевдан ўрганди. Сўнгра қурилиш техникумига ўқишга кириб, уни муваффақиятли битирди. Техникумни тугатганидан буён 153-қурилиш трестининг биринчи бошқармасида ишламоқда. Аввал бригадир бўлди, ҳозир прорабдик қилмоқда. Абдукарим уч йилдирки, партия аъзоси.

Абдукарим прораблик қилаётган қурувчилар 1969 йил июнь ойида мана шу Мевазор массивига келиб қирқта катта оилага мўлжалланган икки қаватли турар-жойларни қура бошлаган эди. Шу давр ичида бир поликлиника ва 100 ўринли мактаб биносини ҳам қуриб, фойдаланишга топширдилар.

А. Султонов бошчилик қилаётган қурилиш объектида 30 киши ишлайди. Улар турли миллат вакилларидир. Бир оиланинг фарзандларидек дўстиноқ бўлиб меҳнат қилаётирлар.

Ғ. Зайнутдинов ва Ў. Юнусов бошчилик қилаётган комплекс бригада аъзолари кунлик топшириқни 110—120 фоиз бажармоқдалар. Бригадада қўли гул қурувчилар жуда кўп, жумладан, ғишт терувчилар Иван Андропов, Адольф Дубровин ва оддий ишчи Тўйчибой Орифжонов каби бинокорлар кунлик топшириқни 130—140 процент адо этмоқдалар.

Бригада беш йиллик планни ҳали ноябрь ойининг охиридаёқ шараф билан бажарганди.

— Қирқта уйнинг ҳаммасини май ойида пардозловчиларга топширмоқчимиз, — қатъият билан дейди А. Султонов.

Абдукарим ишлаш билан бирга, ўз билимини ҳам оширмоқда. У Тошкент Политехника институти қурилиш факультетининг III курс кечки бўлимида ўқимоқда.

О. ИБРОҲИМОВ.

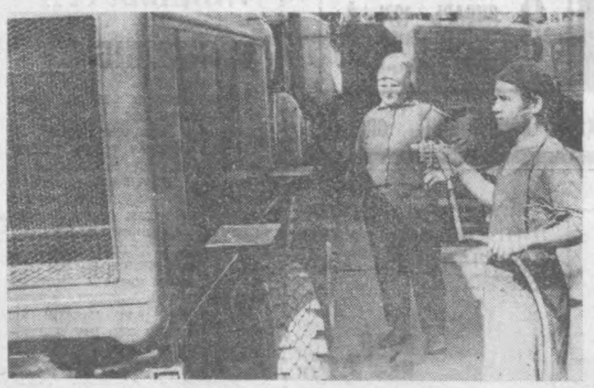

Шаҳримиздаги «Компрессор» заводининг машинасозлари янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ кўплаб машина ишлаб чиқара бошладилар.

СУРАТДА: С. Шодиев бригадасининг бўёқчилари янги агрегатларни бўяш пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

• Ишчи номи—улуғ ном

ПАРВОЗ

Ёзнинг ўрталари. Ҳаво дим. Шунга қарамай, кўчалар йўловчилар билан гавжум. Улар ўз хаёли, режаси билан банд. Мўътабар ҳам ана шуларнинг бири. Эндигина ўрта мактабни тамомлаб, ҳаётга қадам қўйяпти, шу дақиқаларда хаёл кемасига тушиб, келажак йилларини, бахтли кунларини ўйларди, ота-онасининг ҳаёт йўлига назар ташларди. Шу хаёллар билан уйига келиб қолди...

Уйдагилар, қариндош-уруғлари ўша куни Мўътабарни етуклик аттестати олгани билан табриклашди.

— Қизим, орзуга айб йўқ, дейдилар. Қани айт-чи, энди нима қилмоқчисан? — сўради меҳрибонлик билан Салимжон ака қизидан.

— Дада, маҳалладаги дугоналарим сингари мен ҳам ҳозир ишга кирсам, сўнг институтнинг сиртқи ёки кечки бўлимидами, ўқисам..

— Яхши, фикрингга биз ҳам қўшиламиз қизим. Кўриб турибсан, мен электронтехника заводида, ойинг бўлса «Совғалар» фабрикасида бир неча йиллардан бери ишлаб келяпмиз. Кам бўлаётганимиз йўқ. Меҳнат қилган кишини эл қадр- қиммат қилади.

Қуш қанотсиз учолмагандек, инсон ҳам орзу-умидсиз яшай олмайди. Мўътабарнинг ҳам ёшликдан орзу қилгани — тикувчилик касби эди. У ҳеч иккиланмай «Юлдуз» тикувчилик фирмасига ишга келди.

— Мени тўртинчи цехга ишга юборишди, — дейди Мўътабар ўша йилларни хотирлаб. Тўғрисини айтганда, дастлаб анча қийналдим. Ҳаттоки, айрим пайтларда ишдан бўшамоқчи ҳам бўлдим. Лекин, кўп йиллардан бери ишлаб келаётган тажрибали тикувчилар менга яқиндан ёрдам беришди. Айниқса мастеримиз Қумри опа Муҳаммаджоновадан беҳад миннатдорман. Устозларнинг кўмаги менда касбга меҳр уйғотди.

..Мана, орадан беш йил ўтди. Қийинчиликларнинг ҳаммаси ортда қолди. Корхона шу вақт ичида юксалди. Мўътабарнинг кўз олдида фирма кенгайди, камолотга эришди. Кишиларнинг турмуш маданияти ҳам юксалди. Эндиликда, Мўътабар Ортиқова корхонанинг фахри. 4-цехга коммунистик меҳнат коллективи, деган шарафли ном берилган. Мўътабар беш йиллик план топшириқларини 1969 йилнинг октябрь ойидаёқ бажариб қўйган эди. Шундан буён янги беш йиллик ҳисобига меҳнат қиляпти.

— Ортиқова чиндан ҳам корхонамиз юлдузи.—дейди фирма директори М. Абдуллаева.— Меҳнатда ҳам, жамоатчилик ишларида ҳам барчага ибрат бўляпти. Тенгдошларига сидқидилдан ёрдам беради, вақт билан ҳисоблашмайди. Берилган топшириқни белгиланганидан зиёда қилиб бажарди. Ҳамкасб дугоналари Назира Деҳқонова, Мўътабар Юсупова. Маъсума Аҳмедова, Раъно Нурмуҳамедова, Холида Алимбоева ва бошқалар ҳам беш йиллик топшириқларини аллақачоноқ бажариб қўйишган. Ўтюрак комсомол-ёшларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли, фирмамиз йилдан-йилга маҳсулот ишлаб чиқаришни оширмоқда, унинг сифатини яхшиламоқда. Беш йиллик план муддатидан икки ой илгари бажарилди. Планга қўшимча беш ярим миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди. 300 минг квадрат метр материал ва 1 миллион 229 минг киловатт-соат электр энергия тежаб қолинди.

Халқимизда бирлашган ўзар, деган нақл бор. Бунга амал қилган корхонанинг 1865 комсомол-ёшлари бир ёқадан бош чиқариб ишлашяпти. Шулардан 436 йигит-қиз «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган юксак номга сазовор бўлган.

Тикувчилар томчидан дарё бўлишини яхши билишади. Уларнинг қўлни-қўлга бериб, аҳиллик билан ишлаши корхонага шуҳрат, ўзларига бахт келтиряпти.

Яқинда Мўътабарнинг ҳаётида яна бир ўчмас воқеа юз берди. Унинг самарали меҳнати ва жамоатчилик ишларидаги актив иштирокини ҳисобга олиб, цех коммунистлари КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилишди.

А. ИСОҚОВ.

• Халқ контроли амалда

Корхона назоратчилари

Шаҳар бирлашган «Район қозонхоналари» корхонасида халқ контроли группаси ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин, шунга қарамай, группамиз назоратчилари ўз ишларини қатъий план асосида олиб бормоқдалар. Улар, айниқса, ишлаб чиқаришга техника янгиликларини жорий этиш, электр энергия ва ёнилғидан тежаб-тергаб фойдаланиш, меҳнат самарадорлигини оширишдек муҳим вазифаларни бажаришга алоҳида эътибор билан қарамоқдалар.

Бундай қараганда, ҳамма иш кўнгилдагидек бўлиши керак эди. Лекин ишлар кутилгандек натижани бермагач, бизни ўйлантирмай қолмайди, албатта. Корхона составидаги «Район қозонхоналари» шаҳримизнинг турли районларида — Чилонзорда, Студентлар шаҳарчасида, «Шимол» массивида, Шимолий-Шарқ даҳасида ва Луначарское шоссесида жойлашган. Биз «Район қозонхоналари»нинг ҳар бирида халқ назоратчилари постларини ташкил этдик. Шундан кейингина ишларимиз юришиб кетди. Бу постларнинг аъзолари тез-тез смена ишларини текшириб бордилар, электр энергияси ва ёнилғидан тежаб фойдаланиш йўлида зарур кўрсатмалар бериб турдилар. Уларнинг ғайрати билан очиқ ерда сочилиб ётган материаллар орборхоналарга олинди.

Назоратчилар ими з шаҳар диспетчери томонидан берилаётган иссиқлик параметрлари қозонхоналарда қандай бажарилаётганлиги ва графикнинг бузилишига йўл қўймаслик ҳолларини ҳам кузатиб бормоқдалар. Шу билан бирга, ишчи ва хизматчиларнинг ишга келиш, овқатга чиқиш ва ишдан қайтиш вақтларини ҳам қатъий текшириб бормоқдалар, территорияларни озода тутиш, кўкаламзорлаштириш ишларида бош-қош бўлмоқдалар, йўл қўйилаётган камчиликларни вақтида бартараф этишда корхона бошлиқларига ўз вақтида амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Яқинда, биз иккинчи район қозонхонасида иситгич трубаларини ремонт қилаётган бригада аъзолари иши сифатли бўлмаётганлиги тўғрисида сигнал олдик. Ўз вақтида кўрилган чора-тадбир туфайли йўл қўйилган хато ўз вақтида бартараф этилди. Ёки, иккинчи бир мисол. «Район қозонхонаси»да изоляция учун ишлатиладиган материал очиқ ҳавода қолгани ҳақида хабар тушди. Зудлик билан кўрилган тадбир уларни ёмғирда қолиб нобуд бўлишидан сақлаб қолди.

Халқ назоратчилари шу кунларда қозонхоналарнинг яхши ишлаши, авария ва бракка йўл қўймаслик, материал: эҳтиёт қисмларни сифатли сақлашни қаттиқ назорат остига олганлар. Шу мақсадда, авария бригадаси ишини яхши йўлга қўйишда ҳам назоратчилар катта ҳисса қўшдилар.

Йил давомида икки юз минг киловатт-соат электр энергияси ва олти юз тоннадан ортиқ шартли ёнилғи тежаб қолинди. Корхонамизда контроль ишларини яхши йўлга қўйишда, айниқса, халқ назоратчиларидан В. Бавков ва Б. Исмоилов каби ёнлаб жонкуярлар ғайрат кўрсатяптилар.

О. САВЕЛЬЕВ,
Бирлашган «Район қозонхоналари» корхонаси халқ контроли группасининг раиси.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Катта ғамхўрлик | 1,5 МИЛЛИОН ТОННА КЎП | ЖАҲОНДАГИ ЭНГ КЎП СОЛИҚ ТЎЛАЁТГАН ДАВЛАТ

1970 ЙИЛНИНГ ЭНГ КАТТА ВОҚЕАСИ

ПРАГА. «Руде Право» газетаси Чехословакия Социалистик Республикасининг ташқи сиёсати тўғрисида эълон қилинган мақоласида айтиладики, СССР билан Чехословакия Социалистик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзоланганлиги 1970 йилда Чехословакия ташқи сиёсатида энг катта воқеа бўлди. Бу шартнома Чехословакия билан унинг асосий иттифоқчиси ўртасидаги қардошлик муносабатларини мустаҳкамлади ва Чехословакиянинг социалистик йўлда бемалол ривожланиши учун тўла шарт-шароит яратиб берди. Чехословакия Социалистик Республикасининг Совет Иттифоқи билан синфий социалистик иттифоқи ҳар иккала мамлакат меҳнаткашларининг ҳаётий манфаатларига ҳам, шунингдек, бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатларига ҳам янада кўпроқ мос бўлиши учун шартнома зарур шарт-шароитни яратиб берди.

Чехословакия халқаро майдонда социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни мустаҳкамламоқда. Бу мамлакатлар, деб ёзади газета, Чехословакия Социалистик Республикасининг халқаро обрўсини мустаҳкамлаш учун кўп иш қилмоқдалар.

Ҳар бир социалистик давлат, деб ёзади «Руде Право» газетаси ўзининг ташқи сиёсатида социалистик интернационализм принципларига изчиллик билан риоя қилиши, ўз мамлакатида социализм ғалабаларини сақлаб қолмоқ учун, социализм ва коммунизмни бундан буён ҳам муваффақиятли қурмоқ, ўз суверенитетини ва мустақиллигини таъминламоқ учун социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини мустаҳкамлайвер и ш и лозим.

(ТАСС).

ПОЛЬША ПОЙТАХТИ ГЎЗАЛЛАШМОҚДА

ВАРШАВА, Польша Халқ Совети президиумининг раиси Ежи Маевский чет эл журналистлари қатнашган матбуот конференциясида айтдики, бултур пойтахт бинокорлари ўн тўрт мингдан кўпроқ шинам квартираларни, саккизта мактабни, бир неча болалар боғчалари ва яслиларни, етмиштадан кўпроқ магазин, маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари ва пунктларини қуриб фойдаланишга топширишди. Варшава саноат корхоналарининг маҳсулоти бундан олдинги йилга нисбатан ўн икки процентдан зиёдроқ кўпайди. Ежи Маевский бултур шаҳар кўчаларини яхшилаш, ер ости йўлларини қуриш борасида ҳам катта ишлар қилинганлигини айтиб ўтди.

Матбуот конференциясида яна шу нарса ҳам айтиб ўтилдики, урушдан сўнг Варшавада фақат битта театр биноси бутун қолган эди. Бу бино ҳам ремонтга муҳтож эди. Ҳозирги кунда Варшавада йигирмадан кўпроқ театр бор. Бултур иккита театр биноси қурилди. Олтмиш олтита кинотеатрнинг ёнига яна битта понорама кинотеатри қўшилди.

Варшаваликлар ўзларининг жонажон шаҳарлари тўғрисида ғоят ғамхўрлик қилмоқдалар. Улар шаҳар кўчалари ва майдонларини кўкаламзорлаштирдилар ва ободонлаштирдилар. Оромгоҳ марказлар бунёд қилишда қатнашдилар.

(ТАСС).

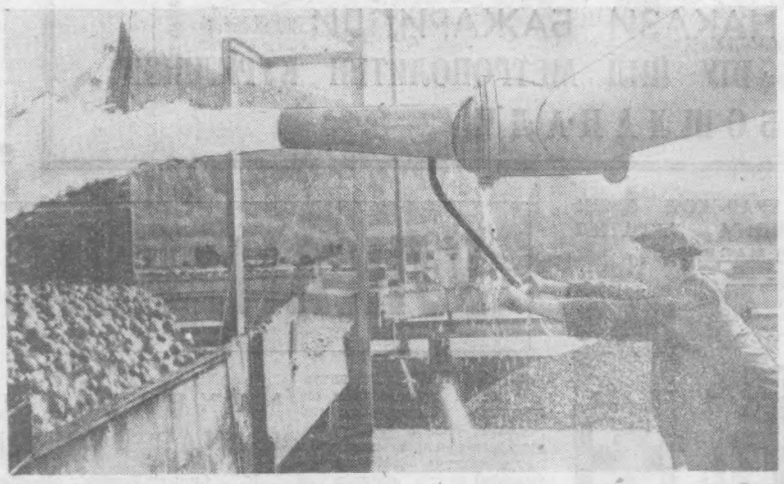

Об-ҳаво шароитининг ноқулай бўлишига қарамай, Халқ Польшасида олмадан юқори ҳосил олинди. Мевани қайта ишлаш заводларига бирин-кетин мева юборилмоқда.
СУРАТДА: Краков яқинидаги «Тумбарк» корхонасида кучли сув ёрдами билан олмаларни вагонлардан тушириш пайти.
ЦАФ—ТАСС фотоси.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИГА САЙЛОВ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон парламентга муддатидан илгари ўтказиладиган сайлов арафасида турибди. Бу ерда шу йил 26 февралдан 4 мартгача парламентнинг халқ палатасига сайлов ўтказилади деб расмий равишда эълон қилинди.

Овозларни ҳисобга олиш 8 мартда тамом бўлади деб хабар беради ПТИ агентлиги.

(ТАСС).

Пландан ташқари руда

БЕЛГРАД. Майданпекдаги мис-руда ҳавзасининг меҳнаткашлари янги меҳнат йилини яхши бошлаб бердилар. Улар 1971 йилнинг дастлабки тўрт кунида планда мўлжалланганидан 15 минг тонна кўп руда қазиб чиқардилар. Мис-руда қазиб чиқаришни тобора кўпайтириш мақсадида рудани очиқ усулда кавлаб чиқарадиган янги кучли агрегат конга келтирилди. Шу йилнинг ўрталарида конда шу хилдаги яна бир агрегат ишга туширилади.

Мис-руда қазиб чиқариш планига мувофиқ, Майданпек кони бу йил мамлакатга ўтган 1970 йилдагидан кўра 1,5 миллион тонна кўп руда бериши керак.

(ТАСС).

Янги завод қурилмоқда

БЕЛГРАД. Югославиянинг экономикаси тобора кўп цемент талаб қилади. Қурувчиларнинг ана шу муҳим материалга бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун Чачак шаҳри яқинида мамлакатда энг йирик деб ҳисобланган цемент заводи қурила бошланди. Завод ўзининг биринчи маҳсулотини 1973 йилнинг ўрталарида тайёрлаб беради. Заводда бир кечаю кундузда 140 тонна цемент ишлаб чиқарилади. Бу завод мамлакатда энг янги ускуналар билан таъминланган ва автоматлаштирилган заводларнинг бири бўлади.

КЕНГ НИШОНЛАНДИ

БРАЗЗАВИЛЬ. Конго халқлар ўртасида дўстлик уюшмаси Ленин юбилейи йилида В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига бағишлаб 900 га яқин ҳар хил тадбирларни амалга оширди. Конго халқлар ўртасида дўстлик уюшмаси «Конго—СССР» секциясининг бош секретари Брис—Альфонс Луконголо ТАСС мухбири билан суҳбатда шу рақамларни айтиб берди.

Ленин юбилейига бағишланган тадбирлар, оммавий митинглар, тантанали йиғилишлар, семинарлар, лекциялар, кўргазмалар, кинофильм кўриклари—бутун Ленин юбилейи давомида фақат Браззавилнинг ўзидагина эмас, шу билан бирга республикадаги тўққиз маъмурий районнинг ўзида ҳам ўтказилди.

(ТАСС).

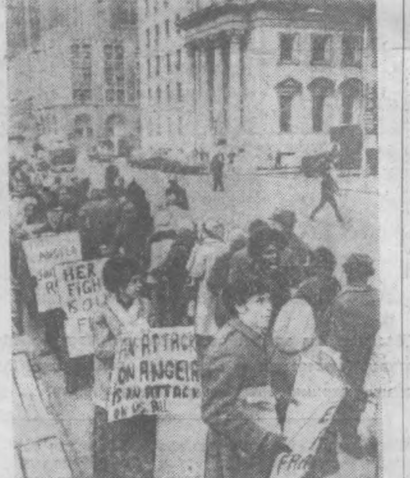

АҚШ. «Анжела Дэвис ва барча сиёсий маҳбусларга озодлик».—Нью-Йоркда ёш коммунист, негрлар гражданлик ҳуқуқини ҳимоя қилишнинг актив иштирокчиси устидан қилинаётган таъқибга қарши намойиш қатнашчилари шундай талабни айтишди.
«Анжела Дэвис дарҳол озод қилинсин». «Унинг кураши—бизнинг курашимиз». «Ирқий суд иғвогарлиги тўхтатилсин» дейилади намойишчилар шиорларида.
Сурат «Дейли уорлд» газетасидан олинди.
ТАСС фотохроникаси.

ҚОНУНГА ХИЛОФ САФАРЛАР

БЕРЛИН. Ғарбий Берлинда суд қарорларини ижро этиш масаласи юзасидан Бундестаг комиссиясининг қонунга хилоф мажлиси ўтказилмоқда. Германия Федератив Республикаси юстиция министри Г. Ян ва Германия Федератив Республикаси ички ишлар министри Г. Д. Геншернинг Ғарбий Берлинга қилган сафари муносабати билан Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили, деб хабар беради АДН агентлиги, Германия Федератив Республикасининг Ғарбий Берлинга нисбатан янги ғайри қонуний даъволарини қоралади. Бу ҳол, деди вакил, мустақил сиёсий бирлик бўлмиш Ғарбий Берлин статусига, Германия Демократик Республикасининг ва бошқа давлатларнинг қонуний манфаатларига зиддир.

Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили Германия Федератив Республикаси давлатининг Ғарбий Берлиндаги қонунга хилоф ишларига чек қўйишни талаб этди. Бундай ишлар, деди у, жумладан, Ғарбий Берлиннинг Германия Демократик Республикаси билан муносабатларини нормаллаштиришдан манфаатдор бўлган шу шаҳар аҳолисига зарар етказади.

(ТАСС).

ДАВЛАТ ИХТИЁРИГА ОЛИНДИ

ЛИМА. Кальявекодаги (Перунинг энг жанубидаги Мокегуа департаменти) йирик мис кони давлат ихтиёрига олинди. Бунга сабаб шуки, бу конни ўз концессиясига олган Американинг «Сазерн Перу Коппер Корпорейшн» компанияси қонун талабига хилоф суратда 1970 йилнинг охиригача кон ишларини пул билан таъминламади.

Перу кон-руда саноати ва энергетика министри Хорхе Фернандес Мальдонадо давлатга қарашли «Эмпреса Минера Дель Перу» компанияси Кальявеко конини ишга солиш билан шуғулланади, деди. (ТАСС).

САЛЬВАДОР АЛЬЕНДИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

САНТЬЯГО. Мамлакатнинг энг катта саноат марказларидан бири бўлган Вальпараисо меҳнаткашларининг кўп минг кишилик митингида Чили президенти Сальвадор Альенди нутқ сўзлаб, халқ бирлиги блоки ҳукуматининг дастлабки икки ой ичида қилган ишлари тўғрисида қисқача ҳисобот берди.

У халқ бирлиги блокининг сайловолди программасини бажариш борасида ҳукумат кўраётган тадбирларни, баъзи саноат корхоналари национализация қилинганлигини, бир қанча йирик латифундиялар (йирик заминдорларнинг ерлари) мусодара қилинганлигини, иш ҳақини ошириш тўғрисида, айниқса энг кам ҳақ тўланаётган меҳнаткашларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисида қонун лойиҳаси тайёрлаётганлиги, Чилидаги болаларнинг ҳаммасини сут билан таъминлаш ишлари қандай бораётганлигини ва бошқа социал иқтисодий чораларни батафсил гапириб берди.

(ТАСС).

1968 йилнинг март ойида Жанубий Вьетнамдаги Сонгми жамоасининг қони Америка империализмининг доғи бўлиб қолди. Шунга қарамай ҳарбий корчалонлар жамоат таъсири остида тинч аҳоли устига бостириб кирган ҳамда Америка қўшинларининг ваҳшийликларига бошчилик қилган кишилардан бири лейтенант Коллининг жазоланишини тобора ортга суришмоқда.

(Газетадан).

— Сэр, шу доғ учун бизга судьянинг нима кераги бор... Йиллар ўтиши билан барибир у ювилиб кетади.
Карикатура Австрияда чиқадиган «Арбайтер цайтунг» газетасидан олинди.
ТАСС фотохроникаси.

ЗАБАСТОВКА КУРАШИ ҚИЗИБ КЕТДИ

ЛОНДОН. Англияда забастовка кураши ҳеч қачон ўтган йиллардагидек кескин тус олмаган эди. Иш билан таъминлаш масалалари билан шуғулланувчи министрликнинг расмий маълумотларига қараганда, 1970 йилнинг 11 ойи мобайнида забастовкалар қарийб ўн кун мобайнида давом этган. Бу—1969 йилдагига нисбатан 62 процент ортиқдир. Ўтган йили ўтказилган жами 3.725 забастовкада 1 миллион 70 мингдан ортиқ киши қатнашди. Инглиз меҳнаткашларининг ҳукумат томонидан касаба союзларига қарши қабул қилинган қонун лойиҳасига норозилик билдириш юзасидан ўтказилган ялпи сиёсий забастовкаси бу ҳисобга кирмайди. Ана шу сиёсий забастовкада неча юз минглаб киши қатнашди.

(ТАСС).

ИШСИЗЛИККА ҚАРШИ КУРАШМОҚ УЧУН

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукумати мамлакатнинг қишлоқ районларида ишсизлик проблемасини ҳал этмоқ учун 50 миллион рупия ажратади. Шу тўғрисидаги қарор ҳукуматнинг бош министр Индира Ганди раислигида ўтган махсус мажлисда қабул қилинди.

Бу маблағлар турар-жой ва мактаб биноларини қуриш, ирригация иншоотларини вужудга келтириш ва тош йўллар қуриш учун сарф қилинади. Қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлаш юзасидан тузилган программани амалга оширишнинг биринчи палласидагина қарийб ярим миллион киши иш олади. (ТАСС).

Ўсимликлар оламида

ДОИМИЙ ЯШИЛ ДУРАГАЙ

Рига шаҳрига яқин — бор-йўғи 21 километр келадиган масофадаги Елгав шоссесида Олайн қарағайичи кўрсатувчи йўл кўрсаткич шартли белги турибди.

Олайн қарағайи нимаси билан кишини ўзига тортади дерсиз, албатта.

Олимлар бунга табиатнинг ноёб дарахти деб ном беришган. Гап шундаки, ердан 3 метр баландликда — қарағай танасида пахпайган арча шохларидан ёка ҳосил бўлган. Мутахассислар бу жумбоққа жавоб ҳам топганлар. Аниқланишича, бу ўз-ўзидан пайвандланиб қолган ҳодиса экан.

Ўтган асрнинг охирларида қарағайга ён-ма-ён бир жойда арча ҳам ўсган. Булар эгаллаган жой атрофи очиқ бўлиши туфайли доим ўтиб турадиган шамол ёш арчани қўшни қарағай танаси томон эгиб, қарағай танасига ишқаланиб турган. Ишқаланиш натижасида иккаласининг пўстлоғи шилиниб, уларнинг танасидаги тирик ҳужайралар бир-бири билан бирикиб ўсаверган. Оқибатда, арча қарағай ҳисобига озиқлана бошлайди. Вақт ўтиши билан арчани шу уланган жойнинг пастидан кесиб ташлаганлар. Қарағайга уланган арча шохлари шу кунларда қарағай танаси ҳисобига ўсмоқда.

Бу ноёб дарахт давлат муҳофазасига олинган.

А. НИЕЗОВ,
табиатшунос.

Герберт КЕМОКЛИДЗЕ

ОБРЎ

/ҲАНГОМА/

ИВАН АКИНФОВИЧ пенсияга чиққунга қадар, шаҳарда донги кетган слесарлар бригадири эди. Ҳатто, маҳаллий газеталар ўз саҳифаларида унинг номини минг марталаб таърифлади. Шунинг учун ҳам Иван Акинфович пенсияга узатилгач бригада унинг номини ўз рўйҳатига умрбод киритишга, унинг учун ишлаб чиқариш нормасини бажаришга, ишланган пулларни спорт зали қурилишига сарф қилишга аҳд қилди.

Бирор йил мириқиб дам олган пенсионер ўзини тоғни урса талқон қиладигандек ҳис қилди ва ўз ишига яна қабул қилишларини сўраб кадрлар бўлимига ариза ёзиб келди.

— Кечирасиз, — дейишди унга, — ахир йиғув цехининг иккинчи бригадасида ишлаб турган бўлсангиз, биз сизни яна қандай қилиб ишга қабул қила оламиз?

— Уҳў, ошиғим олчи—ку! — қувониб деди у. —Демак иш жойига тўппа-тўғри бораверар эканманда.

— Йўқ, — жавоб беришди, унга,— тўппа-тўғри боравермайсиз, чунки сизнинг ўрнингиз аслида йўқ, аниқроғи мавҳум?

— Мавҳум, — деди Иван Акинфович, — бўлмаса узил-кесил ҳал бўлгач, мен уни эгаллайман.

— Биз сизга ҳайронмиз, — дейишди кадрлар бўлимида, — олма пиш, оғзимга туш деяпсиз. Ахир шу ишни бажаришда бир киши кўп бўлганидан кўра, бир киши қамроқ бўлгани заводга фойдалику.

— Лекин менинг келишим билан, — эътироз билдирди Иван Акинфович, — план бир неча процент ошириб бажарилади-ку.

— Шундай, лекин сиз бир нарсани унутяпсиз, — жавоб беришди унга, — ҳозирда сизнинг ҳисобингизга ёзилаётган пуллар спорт зали қурилишига сарфланмоқда, акс ҳолда, «мулла жирингларга» эга чиқасизда.

— Ундай бўлса, залга сарфланаётган пулнинг бир қисмидан тонишим мумкин.

— Йўғе, нима деяпсиз,—дейишди унга,— заводнинг, қолаверса, бутун ўлкамизнинг фахри бўлган сиздек кишини арзимаган маош олишига йўл қўймаймиз.

— Бўлмасам, мени бошқа бригадага ўтказа қолинглар, — маслаҳат ташлади Иван Акинфович.

— Ахир, иккинчи бригадада ишлаш, сизга мумкин эмас.

— Хўш, борди-ю бошқа заводга ўтсамчи?

—Бу энди мутлақо мумкин эмас, иккита заводда қандай ишлаш мумкин? Қадрдон корхонасидан бош олиб кетиш умуман одобдан эмас.

— Бошқа шаҳарга қатнаб ишласамчи-чи? — астойдил сўради Иван Акинфович.

— Бир шаҳарда яшаб, иккинчи шаҳарга қатнаб ишлаш азобидан худо сақласин.

— Энди нима қилишим керак, ахир,— сўради пенсионер.

— Нима қиласиз, — таажжубланишди кадрлар бўлимида. Сиз иззат обрўга яраша хизмат қилдингиз, нега энди ишлаб бошингизни қотирасиз. Оёқ- қўлингизни узатиб, дам олиб ётаверинг.

Пенсионер уйга қайтгач, хафа бўлганидан кечга яқин ётиб қолди ва ёруғ дунёдан кўз юмишига сал қолди.

А. ПУЛАТОВ
таржимаси.

● *Юридик маълумотингизга*

Характеристика керакми?

Корхона ва муассасаларга ишга қабул қилинувчилардан ички меҳнат тартиби қоидаларига кўра, ишга кириш вақтида меҳнат дафтарчаси ва паспортларини кўрсатишлари талаб қилинади.

Биринчи бор ишга қабул қилинаётган ҳамда меҳнат дафтарчаси бўлмаганлар (ўқувчилар, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланиб келганлар ва ҳоказолар) уй бош бошқармалари ёки қишлоқ (посёлка) Советлари томонидан сўнгги иш машғулоти ҳақида, уни тасдиқловчи справка тақдим этишлари зарур.

Баъзи бир корхона ёки муассасаларнинг раҳбарлари ишга қабул қилинувчидан юқорида кўрсатилганлардан ташқари, бошқа ҳужжатларни (чунончи: соғлиғи, оилавий аҳволи, турар жойидан) ҳам талаб қиладилар. Бу нотўғри, албатта!

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Меҳнаткашларни ишга қабул қилишни расмийлаштириш ва гражданларнинг маиший эҳтиёжларини ҳал қилишдаги идора-бюрократлик кўринишларини йўқотиш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида айтилган кўнгилсиз ҳол қатъий қораланади ва меҳнат қонунчилигидаги ортиқча иш деб таъкидланади. Ишга қабул қилиш чоғида ишчи ёки хизматчидан характеристика талаб қилиш мақсадга мувофиқ эмас.

Аммо меҳнат қонунчилигининг айрим ҳолларида, яъни меҳнаткашларни ишлаб чиқаришнинг баъзи соҳаларига ишга қабул қилиш пайтида улардан соғлиқ-саломатлиги, шунингдек, зарур бўлган бошқа бир қатор ҳужжатлар талаб қилиниши мумкин.

●*Яхши хислат, гўзал фазилат*

ҲАМ ШИРИН, ҲАМ ШИФО

Ўзингиздан қолар гап йўқ. Тунов куни яхмалакда қоқилиб тушиб, нақ бир қовурғам сингандек бўлди. Ҳар нарсанинг олдини олган яхши. Шу мақсад билан, рентгенга кўрсатгани касалхонага бордим. Рентгенолог врачнинг икки қўли кўксида: ҳар бир беморни хушмуомалалик билан қабул қиларди. Унга салом бериб, ичкари киришга рухсат сўрадим.

— Келинг, келинг, азизим, — деди қорачадан келган кекса доктор. — Нима бўлди, тобингиз йўқми?

Яхмалакда йиқилиб тушганимни, оғриқ зўраяётганини, қовурғам синиб қолмадимикин деб қўрқаётганимни айтдим.

— Йўқ, йўқ, бунақа демang, — доктор бош чайқади, — синган деб айтолмайсиз, агар суяк синган бўлса, сизни бир қадам ҳам юргизмасди. Мана ҳозир кўрамиз, ечининг-чи.

Шифокорнинг ана шу ширин муомаласидан кўнглим ёришиб, дардим енгиллашгандек бўлди. Доктор рентгентда кўриб, «Ваҳма қилиб юрган экансиз, азизим, суякка заррача ҳам зиён етмаган», деди.

Яна хурсанд бўлиб кетдим:

— Оғриқ беш-олти кунда бутунлай қолиб кетади, — деди у.—Ичишингизга бир-иккита дори ёзиб бераман...

Отам тенги бу нуроний киши мени узун коридордан «Перевязочная» хонасига бошлаб келди. У-ўрта ёш йигитга қовурғамни тортиб боғлаб қўйишни айтди. Кейин менга: «соғайиб кетинг, бўтам» деди-да, ўз хонасига йўл олди...

ҲАМ АЧЧИҚ, ҲАМ ХУНУК

...Боғловчининг хонаси олдидаги стулда роса ярим соат ўтирдим. Охири ўрта ёш йигит қовоғини солиб, хонадан чиқиб кетди. Кўзим тўрт бўлиб кутиб ўтирибман.

Бир пайт, ҳалиги врачга ёрдамчи аёл тумшайиб келдида: «навбатдаги кирсин», деди. Навбатда мендан бошқа ҳеч ким йўқ эди. Кирдим. Шу маҳал ҳалиги қовоқ солиб чиқиб кетган ўрта ёш йигит қайтиб келди. У белимдан бинтни айлантирар экан..

— Қаддингни тик тут, — деди.

Мен ҳайрат билан унинг шафтолиқоқидек бурушган афтига қарадим.

— Нафас ол.. энди чиқар!
— Нафас ол... чиқар!

Кўкрак ва қовурғамни ўралаётган бинт тобора қисар, боғловчининг овози эса қулоғимга худди ханжардек суқуларди.

— Қалай нафас оляпсан? — деди у охирида.

Врачнинг кўзига кинояли қарадим:

— Амаллаб нафас оляпман.

— Бўпти, кетавер.

— Раҳмат, — дедим унга ва аста юриб чиқиб кетдим.

Кўчада кетарканман, отам тенги рентгенолог врачнинг хушмуомаласи, беморга ширин сўзлиги, «Перевязочная» хонасигача кузатиб қўйгани ва «соғайиб кетинг», деб тилак билдиргани кўнглимни хушнуд этди. Лекин тупугини эплаб ютолмаган анави врач дилимни чил-чил синдирди. У кўкрагимни қандай қисиб боғлаган бўлса, асабларимни шундай таранглаштириб юборди.

ЗАМОНИЙ.

ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ ТАБАССУМЛАРИ

Эр: — Ойиси, меҳмонимиз совуқ қотиб қолибди, кутиб ол.
ХОТИН: — Сиз-чи, ичиб олганингиз учун совуқ қотмаяпсизми!

Қорқиз: — Намунча уёққа қарайсиз, дадаси!

Қорбобо:—Иссиқ пари келяпти.

Бола: — Қорқиз худди ойимлардек янги модада кийиндилар...

Кайф қилган шофер:— Нега йўл ўртасида қаққайиб турибсан!

А. ҲОЛИҚОВ
расмлари.

БИЛАСИЗМИ?

ДУНЁ ТИЛЛАРИ ҲАҚИДА

Олимларнинг тахмин қилишларича ва яқинда Испанияда бўлиб ўтган лингвистларнинг халқаро конгрессидаги маълумотга кўра, ҳозир ер юзида 2976 хил тил мавжуд. Бунга миллий тил, халқ тили ва қабила тиллари ҳам киради. Агарда у ёки бу тилнинг шева (диалект)ларини ҳам ҳисобга оладиган бўлсак, у ҳолда ер тилларнинг умумий сони беш мингдан ҳам ортиқ.

* * *

Рус тили дунёдаги энг бой ва тараққий этган тиллардан бири бўлиб, СССРда 124 миллиондан ортиқ киши шу тилда гаплашади.

Маълумотларга қараганда, 87 мамлакатда 200 миллионга яқин киши рус тилини билади ва ўрганяпти. Венгрияда аҳолининг 10 проценти Болгарияда эса 12 проценти рус тилини ўрганмоқда. АҚШ ва Германия Федератив Республикасида рус тили ўқитилаётган мактаблар сони кейинги ўн йил ичида икки баравар кўпайди.

* * *

«Ў» ҳарфи жаҳон тиллари ичида фақатгина учта тилда: ўзбек тилида, белорус тилида ва тунгоний тилида қўлланилади.

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат педагогика институтининг ўқитувчиси С. РИЗАЕВ тайёрлаган.

●*Фан ва техника янгиликлари*

РАНГ-БАРАНГ МАҲСУЛОТЛАР

«КРАСНИЙ треугольник» бирлашмасида сиз ушбу суратда кўриб турган аёлларнинг этиклари ишлаб чиқарилмоқда. Бирлашма коллективи ўтган йилнинг ўзида plandан ташқари юз минг жуфтдан ортиқ моделли пойафзаллар ишлаб чиқарди.

ЛЕНИНГРАДДАГИ трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқимачилари лижа ва конькида югурувчиларга яхши совға ҳозирладилар. Улар бежирим жемпер ва жакетлар ишлаб чиқаришга киришдилар. Бу либослар енгил ва иссиқ бўлиши билан ҳаваскор-спортчиларнинг дидига жуда манзур бўлди.

ЯНГИ ЙИЛНИ кўпгина оила аъзолари ўз уйларида, дўстлари бағрида қарши олишди. Кўплаб «зангори экран» мухлислари байрам эшиттиришларини «Рекорд —В301» маркали экранда кўрдилар. Юксак сифатли замонавий бу телевизорни Воронеждаги «Электросигнал» заводи ўзлаштирди.

Юқорида айтиб ўтилган бу янги маҳсулотлар харидорларимизга жуда манзур бўлмоқда.

П. Федотов фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

БУНДАН икки минг йилдан кўпроқ вақт олдин Грецияда Зевксис деган рассом яшаган экан. Бир куни ўша рассом бир бош узумнинг расмини шундай зўр маҳорат билан чизибдики, бутун атрофдаги қушлар узумхўрлик қилиш учун учиб келишибди.

КУНЛАРДАН БИР КУН

Бу воқеани эшитган рассом Паррасий эса, мен ундан ҳам яхшироқ сурат чизаман, дебди. Дарҳақиқат, тез кунда у ўзининг асарини олиб келибди.

Зевксис ўз рақибини сабрсизлик билан кутаётган экан. У, суратнинг усти одамлар кўзидан бекитилганлигини кўргач хитоб қилибди:

— Суратнинг устидаги пардани тезроқ олиб ташла! Мен чизган расмингни кўрмоқчиман!

— Ие, менинг чизган расмим шунинг ўзи-ку, ахир, — деб жавоб берибди Паррасий, —мен парданинг расмини чизганман-да.

— Сен енгдинг, — дебди қойил қолган Зевксис, — менку фақат қушларнинг кўзини алдаган эдим, сен бўлсанг рассомнинг кўзини алдадинг-а!

● *Таом лаззати—меҳмон иззати*

ГЎШТИ ВОҲ-ВОҲ, БЕҲИСИ—САРЁҒ

Аслида, ушбу таомнинг номи «Беҳили димлама» деб аталади. Ўз номи ўзи билан — гўшт ва беҳи каби икки асосий масаллиқдан тайёрланади. Бу бир қозонда пиш са ҳам икки хил ҳосил бўлади.

Мана, марҳамат, гўштни лўнда-лўнда қилиб тўғранг, суякларини ҳам бармоқдек бўлакларга чопинг. Тоғорачага солиб туз, мурч, зира ва майда тўғралган пиёз билан бирга яхшилаб аралаштирасиз.

Беҳининг нордон хилидан танлаб оласиз, артиб иккига бўласиз, уруғини олиб ташлагач, ярим ой шаклидаги тиликларга бўласиз, чунончи қалинлиги — 1 сантиметр ёки жимжилоқ катталигида бўлсин.

Қозонни газга ёки примусга қўйинг, бироз қизисин. Таомга ёғ солинмайди, гўштнинг ёғлиқлиги кифоя қилади. Қозоннинг остига суякларини бир қават қилиб жойланг, энг устига эса беҳи тиликларини солинг. Масаллиқнинг юзи билан баробар сув қуйинг, устига тоғорача тўнтариб, атрофига буғ чиқиб кетмаслик учун сочиқ ўраб, оловини шамдек милтиратиб қўйинг — вассалом. Энди сиз меҳмонларингиз ҳузурига кириб, бемалол, гаплашиб ўтираверинг. Бир соатдан сўнг қозонни аста очсангиз, атрофни беҳининг муаттар ҳиди тутиб кетади, татиб кўринг, — беҳимас сарёғ, гўшти эса ҳил-ҳил.

Дастурхонга тортишда гўшт ва беҳисини човлида сузиб, лаганга солинг. Қозонга қуйган сувингиз, гўшт сели ва беҳи шарбатидан ҳосил бўлган сардак қолади. Буни энди ҳар бир меҳмон учун алоҳида пиёлаларга қуйиб тортасиз. Қарабсизки, дастурхонга яна бирдан икки хил таом тортиляпти.

Масаллиқ 10 кишилик меҳмонга мўлжалланди: гўшт 2 килограмм, пиёз 0.5 килограмм, беҳи 1 килограмм, туз таъбга кўра, зира ва мурчнинг ҳар биридан 1 чой қошиғида керак бўлади.

Карим МАҲМУДОВ.

● Билиб қўйган яхши

ҲАР ТЎҒРИДА

Жанубий-ғарбий Африкада ўсувчи акация турларидан бирининг илдизи тупроққа олтмиш саккиз метргача кириб борган. Дунёдаги ҳеч қандай дарахт илдизи узунликда бундай акация тури билан «мусобақалаша» олмайди.

* * *

Ғарбий Африкада яшовчи қирол антилопаси шу чоққача фанда аниқ бўлган шу номдаги ҳайвон турларининг энг кичиги ҳисобланади. Бу кенжа антилопанинг оғирлиги уч килограмм бўлиб, баландлиги йигирма етти сантиметрга тенгдир.

● *«Тошкент оқшоми» ҳажв дафтаридан*

Шармисор бўлдим

(Бир ароқхўр хиргойиси).

Кўча-кўйда судралиб, элга шармисор бўлдим,
Ичиб-ичиб, алқисса, ароққа мен ёр бўлдим.
Ишдан олдин юз отдим, бор ақлимни йўқотдим,
Учраганга гап сотдим, юртга дилозор бўлдим.
Ким кўрса қочди мендан, фарқ ҳам қилмадим жиндан
Аҳд қилдим ичмасликка, сув-лойда кечмасликка.
Чидолмадим, барибир, ароққа хумор бўлдим
Танилдим мен барчага, ҳатто тушдим «дарча»га,
Ташланиб ҳар парчага, юртаро «номдор» бўлдим.
Ажралиб бор йўғимдан, ўчиб охир чўғимдан,
Ташладим, бу одатни, ичишдан безор бўлдим.

Хиргойини кўчирувчи
Шуҳрат ЖАББОРОВ.

АЖОЙИБОТЛАР

Ўрмон сирлари

Ўрмон ва ўтлоқларнинг жуда кўп сирлари бор. Географик кенглик ва шаҳар, қишлоқларнинг қанчалик яқин-узоқлигидан қатъий назар, ниnabargli ва кедр ўрмонлари ичидаги ҳаво доимо тоза ҳамда зарарсиз бўлади.

Олимларнинг аниқ ҳисоблашларига кўра, бир гектар майдондаги ниnabargli ўрмон бир кеча-кундуз мобайнида ўзидан тўрт килограммгача, баъзида эса ҳатто ўттиз килограммгача учиб юрувчи фитонцид — микробларга қарши моддаларни ишлаб чиқаради. Бу моддалар дарахтлар ва ўсимликларнинг ички тўқималарида бўлиб, улар ҳавога, тупроққа ва сувга тарқалади. Ҳар гектар майдондаги катта баргли ўрмон ҳар кеча-кундузда икки килограммгача ўшандай модда тарқатади. Бунча миқдордаги фитонцидлар катта шаҳарлардан бирининг ҳавосини тозалай олади.

Планетамиздаги энг қадимги муз

Гляциологлар Антрактиданинг муз қояларини ташкил этувчи асосдан тажриба учун намуна олдилар. Унинг ёши, 2,7 миллион йилга тенглиги аниқланди. Демак, олтинчи қитъанинг муз даври тахминан 3 миллион йил аввал бошланган, ўша пайтда Антрактидада боғлар яшил тусда яшнар эди.

Таймир Долгано-Ненецк миллий округи. Дудинск маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг миллий пойафзаллар тайёрлаш цехида. Вера Шинкарук ва Варвара Болина ўз касбининг усталари бўлган аёллардир.

А. Поляков фотоси. ТАСС фотохроникаси.

КЕЛИНГ, БИР КУЛИШАЙЛИК

Хушовоз томошабин

Бир хоним ўз овозини нодир овозлардан деб ҳисоблаб юраркан. У опера театрининг дирижёрига йўлиқиб, ўз овозини сайратиб берибди.

— Қалай, келсам театрга қўясизми?

— Албатта, агар билет сотиб олсангиз.

С. ҒАФУРОВ

● Яхши фазилатли кишилар

НАСЛИ ЛУҚМОНЛАР

(ЛАВҲА)

...Саид ака командировкадан уйига қайтиб келдию, хуши бошидан учди: кенжа ўғли Санжарвой кўрпа-ёстиқ қилиб, бир ҳолатда ётарди. У ўғлини сариқ касалига чалиниб қолгани, бугун эрталаб лаборатория ўтказган анализ диагноз қўйгани, санэпидстанциядан машина келиб касалхонага олиб кетадиган бўлганини билди.

— Машина шу вақтгача келмадию...

— Шошилманг, ҳали замон келиб қолар...— хотини таскин берди.

Орадан сал ўтмай, эшик тагида машина сигнали эшитилди.

...Саид ака Тўхтапулда юқумли касалликлар шифохонаси борлигини эшитган эди-ю, аммо шу маҳалгача бу даргоҳга унинг иши тушмаган, ичига кирмаган эди, бу ерда ишловчи бирон кишини танимасди.

Машина шу томон ел қувиб келаркан, Санжарвой бу орада икки бор қайт қилди. Машинада ўтиролмай онаси тиззасига чўзилди.

Ниҳоят, бола билан орқасида йиғлаб келаётган хотинини бир четга ўтказиб, ўзи «Бош врач» деб ёзиб қўйилган кабинетга кирди.

Олтмиш ёшлар чамасида, юмалоқдан келган, устига оппоқ халат кийган бир киши аллақандай қоғозларни кўриб ўтирарди. У эшик тагида иккиланиб турган одамни кўриб, дарҳол ўрнидан турди. Унинг истиқболига юриб, креслога олиб келиб ўтқазди. «Хўш, хизмат» дегандай унга илиқ ва очиқ чеҳра билан тикилди. Саид ака унга:

— Боламга даво истаб, сизга олиб келдим. Қабул қилас из. тузатиб берасиз,— деди илтижо билан.

Санжар 7-бўлимга ётқизилди. У ерда врач Собира Мажидова эди.

...Орадан бир ҳафта ўтди. Саид ака Собирахон Ғафуровна Мажидовани энди яхши таниб олган: у, ана шу касалхонанинг 7-бўлим мудираси, бир талай юқумли касалларни даволайдиган мутахассис. Ўнлаб тиббий ходимларга бош, юзлаб беморларнинг дардига даво топган жонкуяр врач.

...Бир куни Саид ака касалхонага хийла кеч келди. Палатада Санжарвой олдида Собирахон Ғафуровна ўтирарди.

— Ҳалиям бемор олдида ўтирибсиз? Ёки бугун навбатчимисиз?— сўради Саид ака одатдаги салом-аликдан сўнг.

— Йўқ, кеча навбатчилик қилувдим,— жавоб берди доктор.

— Ёки... ўғлимнинг аҳволи яна оғирлашдими? Кўнгил узиб кетолмай ўтирибсизми?

— Йўқ, ўғлингизнинг аҳволи кундан-кунга яхшиланиб бор-япти,—Саид ака овозидаги ташвишни сезиб, оҳиста деди Собирахон.— Боланинг аҳволи сиз олиб келган куни ниҳоятда оғир ва ташвишли эди...

Орага узоқ сукунат чўкиб, Собирахон Санжарга, Саид ака Собирахонга тикилганча жим ўтиришарди. Палатага коридордан ўтиб кетаётган беморнинг қадам товуши, девордаги электр соатнинг чиқиллаши шундай эшитилиб турарди.

— Навбатчи бўлмасангиз, иш вақтингиз тугаган бўлса...— Саид ака жумласини тугатмади.

— Болаларни яхши кўраман ўзим. Айниқса, мана бундай... — у каравотда ётган Саидга ишора қилди,— бетоб, оғир ётган болани кўрсам, ўзимни қўйгани жой топмайман. Бола ҳар қандай оғриқ ва дардга бардош беради.

Опа Саид ака билан коридорга чиқиб, бир оз суҳбатлашди. Бўлимимизда ўз ишларининг устаси бўлган ғамхўр ва жонкуяр ходимлар кўп: врач Раъно Хўжаева, тиббий ҳамширалар Сора Аҳмедовна Ўрмонова, Наталья Семёновна Зотовалар ўз касбларининг мутахассислари... Бош врачимиз Мутал Хошимович Хошимов Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, у кишининг ўринбосарлари Илёс Халилович Халилов бўлим мудири А. И. Давидяклар даво излаб келган ҳар бир беморни оёққа турғизмагунча тинчимайдиган ҳақиқий шифокорлар...

— Ўзингизнинг болаларингиз борми?— деб сўради Саид ака узилиб қолган суҳбат ипини улаб юбориш мақсадида.

— Ҳа, бор. Олтита!— деди Собирахон.

...Орадан яна бир неча ҳафта ўтиб Санжарвой тузалиб, эсон-омон уйига қайтиб келди. Саид аканинг оғзи қулоғида... Икки гапнинг бирида «...врачлар яшасин, ҳаммаси барака топсин, ўғилчамни тузатиб уйга олиб келдим...» деб мамнун гапирарди. Шу куни газетада босилган бир шеърга кўзи тушиб қолди:

Шифокорлар бу дунёда шарафли нозик инсондир.
Муқаддес касби корила, халоскор, насли луқмондир.
Очиб дарёйи ҳикматни ҳаёт боғида жўш урган,
Бу фазли хислати зебо шифобахш бир гулистондир.
Баногоҳ, етса бир дарди кишининг жисм жонига,
Даво истаб, мурод ҳосил этувчи соҳиб эҳсондир.

Шеър унга ёқиб қолди. У ошхонада «жиз-биз» қилаётган хотинини чақириб, шеърни унга ҳам ўқиб берди.

— Яхши ёзибди,— деди хотини ва Саид акага қараб деди:— Дадаси, сиз ҳам ўша шифохонага бориб, ўғлингизни даволаган шифокорларни мақтаб газетага ёзинг!

Саид акага бу гап маъқул тушиб, эртаси дафтар-қалам кўтариб, касалхона томон йўл олди.

Бош врач Мутал Хошимов уни биринчи кундаги каби истиқболига хушнуд чиқиб кутиб олди ва:

— Ўғил қалай? Соғ-саломатми? Парҳезни бузаётгани йўқми?— деб сўради.

Саид ака жавоб бергач, ўзининг келишидан мақсадини айтди. Мутал Хошимовнинг хафсаласи пир бўлди, бояги қизиқиш йўқолди.

— Менинг нимамни ёзасиз, биз ўз бурчимизни адо этиб ётибмиз.

— Бу-ку, тўғри-я, лекин ўзингиз тўғрингизда батафсил гапириб берасиз.

— Батафсил?

— Ҳа, батафсил!

— Хўш, батафсили шуки, 1936-1940 йилларда Фарғона областига қарашли Норин районидаги Ҳақулобод касалхонасида ишладим. 1940-46 йилларда Совет Армияси сафида эдим, медсанбат командири, медицина хизмати майори. 1946 йилдан мана шу шифохонага ишга келдим. 1948 йилдан бош врачман. Мана шу батафсил гап...

— Ҳаётингизда юз берган бирон қизиқ воқеа...

— Менга қаранг,— унинг сўзини бўлди Мутал Хошимович.— Сизга қизиқ воқеа керакми, унда бўлимларимизга боринг, врачлар, беморлар билан гаплашинг.

— Масалан, ким билан?

— Масалан Собира Ғофуровна, Раъно Камоловна, бизда гаплашадиган одам кўп...

Саид ака улар билан суҳбатлашди. Қандай камтарин, қандай камсуҳан одамлар!

Саид ака яна Собира Ғофуровнани саволга тутди.

— Қачондан бери шу ерда ишлайсиз?

— 1954 йилдан бери.

— Урушдаям бўлганмисиз?.

— Ҳа, бўлганман. Ёзувчи Адҳам Раҳматнинг «Шинелли қизлар» қиссаси китобида бизнинг тўғримизда ҳам ёзилган. У киши билан Улуғ Ватан уруши йилларида турли фронтларда учрашган эдим...

* * *

...1943 йилнинг ёзи. Курск бўсағалари... Медицина хизмати старший лейтенанти Собира Мажидова қаҳрамонлиги, ҳар бир жангчи ҳаёти учун жон олиб, жон бергани тўғрисида дивизия ва фронт газеталарида жанговар лавҳа, очерклар босилиб чиқди. Бу очерк ва жанговар лавҳаларда жасур ўзбек қизи Собира Мажидованинг Десна дарёси соҳилларида Брянск ўрмонларида жангчилар билан бирга ботқоқлар кечгани, Киев шаҳрини фашист газандаларидан озод қилиш учун олиб борилган жангларда қатнашгани, қаҳрамонлик намуналари кўрсатгани ҳикоя қилинганди.

Ана шундай қизғин жанглардан бирида комсомол аъзоси, гвардиячи старший лейтенант Собира Мажидова ўзини Ленин партияси сафига олишларини сўраб, қисм партия ташкилотига ариза берди. Қисм коммунистлари, барча жангчи ва офицерлар бу вақтда Собирани яхши танишар, унинг ярадор жангчиларга кўрсатган тиббий ёрдами ва оналарча ғамхўрлиги оғизга тушган, тилларда достон бўлганди. Шу туфайли, ҳам у партия сафига бир оғиздан қабул қилинди.

Ўзбек халқининг содиқ фарзанди Собира Мажидова оғир ва даҳшатли жанглар билан Волга бўйидан Дунай соҳилигача борди. У хизмат қилган ҳарбий қисм Венгрия пойтахти — Будапешт шаҳрини фашист газандаларидан озод қилишда иштирок этди. Австрия маркази Вена шаҳрини озод этишди. Собира қутлуғ ғалаба кунини Австрия тоғларида ҳам қурол дўстлари билан кутиб олди...

Собира ғалаба билан ўз юртига қайтганда, унинг кўкрагини «Қизил юлдуз» ордени ва иккита «Жанговар хизматлари учун» медали безаб турарди. Халқимиз ўзининг жасур қизининг фидокорона меҳнатини юқори баҳолади. Уни «Шавкатли меҳнати учун» медали билан тақдирлади. Кўкрагини «Соғлиқни сақлаш аълочиси» нишони безади.

Яқинда мен Собира Ғофуровнани кўриб қолдим... Саид акалар оиласидан гап очган эдим, Собира Ғофуровна мийиғида кулиб.

— Яқинда улар радио орқали бизга музикали салом йўллашди! — деди мамнун.

Чиндан ҳам даво излаб келган одам ўз дардига шифо топгач, ўз халоскорига, ажойиб қалб эгалари бўлган шифокорларга минг бир раҳмат ёғдириб, минг бир ташаккур айтади!

Қўлингиз дард кўрмасин, азиз шифокорлар!

Сами АБДУҚАҲҲОР.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Текинхўрлик, ичкиликбозлик ва безориликка шафқат йўқ!

● Суд залидан

«ЗЎРАВОН»ЛАРНИНГ ТИЙИЛИШИ

Ўктам Ғозиев тоғни урса талқон қиладиган кучга эга бўлса-да, 30 ёшга кирибди-ки, бирор ерда ёлчитиб ишлаган эмас. Илгари ўз қилмишлари учун икки марта судланган. 1970 йилнинг февралида қамоқ муддатини ўтаб қайтгач, бирор фойдали ишнинг бошини тутиш ўрнига, ҳа деб ичкиликбозлик қилиб юрди. Яшаётган жойида пропискадан ўтмади.

Бир куни у И. Н. Козедуб-Бейрит деган бетайин, ўзига ўхшаб пропискасиз яшаётган шахс билан танишиб қолди. Бирга дардлашишиб, бир неча шишани бўшатишди. Кейин ўзларнин шерхис қилиб, гандираклаб кетишаётганди, 2-ғишт заводининг дарвозасига дуч келишди.

— Қани бир кириб кўрайлик-чи, нима гаплар бор экан,—деди Ў. Ғозиев.

Завод территориясига киришлари билан, электр аравачага кўзлари тушди. Ў. Ғозиев унга ўтириб, ғизиллатиб у ёқдан-бу ёққа ҳайдай бошлади. Бирор фалокат рўй бермаслиги учун завод директор ўринбосари Султоновнинг кўрсатмасига биноан токни узиб қўйган Азизов балога қолди. Икки ҳамшиша ўртоқ унга ўлжасига ташланган йиртқичлардек ташланишди, калтаклашди. Орага тушган Султоновни тилга олиб бўлмайдиган сўзлар билан ҳақорат қилишди. Ғозиев бу орада пичоғини чиқариб, аввал Султоновга ўқталди, сўнгра эса Азизовнинг орқасидан «ўлдираман» деб қувиб қолди. Қоровул Иброҳимов ушлаб қолмаганда, унга бирор шикаст етказарди.

Икки улфатнинг бу «спектакли» милиция ходимларининг келиши билан тамом бўлди. Ҳали шердек наъра тортаётган ҳамшишалар қуёндек юввош бўлиб қолишди.

Судда айбдорлар ўзларини оқлаб, «биз мастликда қилибмиз, кечирасизлар, аммо пичоқ ўқталганимиз йўқ», — дейишди. Аммо гувоҳларнинг гаплари олдида улар лом-мим деёлмай қолишди.

Куйбишев район халқ суди Ў. Ғозиевни тўрт йилга, И. Н. Козедуб-Бейритни эса икки йилга озодликдан маҳрум этишга қарор қилди.

Ҳ. РИЗАЕВ,
Куйбишев район халқ суди маслаҳатчиси.

„ЯНГЛИШГАН“ЛАР

ПАРКЕНТ бозоридаги «Ташплодоовощторг»га қарашли 1-магазинга бир машина картошка туширилди. Сотувчи Сергеева ва Катулевскаялар негадир «кўз уриштириб» жилмайишди.

«Ошиғи олчи келган» сотувчилар биринчи сорт деб номланган картошкани йигирма беш тийиндан пуллашди. Картошка охирлаб қолганда, кутилмаган воқеа рўй берди. Ҳамза район ОБХСС ходими А. Каримов текшириш ўтказди. Икки юз қирқ олти килограмм картошка йигирма тийин ўрнига йигирма беш тийиндан сотилганлиги аниқланди.

— Нега картошкани нарх қўйиб сотдингизлар? — сўради Каримов. «Чап ҳамён»ни тўлдиришни ўзига касб қилиб олган сотувчилар шарманда бўлишгач, «кўз ёши» қилишди.

— Кечиринг, ўртоқ инспектор? Янглишибмиз! — дейишди иккиси уялмай- нетмай.

Каримов яна савдо дўконларини текширишда давом этди.

«Ташлимводторг» сотувчиси Михаил Харитонович Коловянский ҳам ана шундай «янглишганлар»дан бўлиб чиқди. У беш литр пиводан ҳеч нарса кўрмагандек қирқ саккиз тийин уриб қолди.

Айниқса, Ҳамза район ошхоналар трестига қарашли 1-ошхона буфетчиси А. Арушанян жуда кўп «янглишаркан». У бундан аввал икки марта текширилганда ҳам «янглишдим» деб қутилган экан. Учинчи марта текширилганда, ҳар стакан винодан ўн икки тийиндан ўмариб қолаётган экан. «Янглишган» сотувчилар Сергеева ва Катулевскаяларнинг иши судга оширилди. М. Х. Коловянскийга юз сўм жарима солинди. А. Арушанян икки йилга озодликдан маҳрум этилди.

Р. ХУЖАМОВ.

„Пахтакор“ тренировкани бошлади

Календарда — январь. Ҳозир хоккей ўйинларининг энг долзарб кунлари. «А» класси командалари ўртасида эса навбатдаги СССР биринчилиги учун машғулотлар бошланиб кетди.

Чоршанба куни Тошкент трактор заводининг спорт залида севимли «Пахтакор» командамиз ўзининг биринчи бор тренировкасини бошлаб юборди.

Сизга маълумки, «Пахтакор» командаси учун XXXII чемпионат жуда оғир бўлди. Чемпионат ўйинлари тугашига саноқли дақиқалар қолганда, ҳам футбол шинавандалари «Пахтакор»чилар ўз группасида қоладими ёки йўқми деган саволни ўзларига беришарди. Бу йилги ўйинлар олдинги чемпионатларга қараганда янада қийинроқ ва қизиқарлироқ бўлади. Шунинг учун ҳам қисқа дам олишдан сўнг севимли командамиз янги кучлар билан тренировкасини бошлаб юборди.

Фотомухбиримиз А. Угай команданинг биринчи машғулотида бўлиб, ўйинчиларни тренировка вақтида суратга туширди.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—9|I да **Севги тумори** (кечқурун), 10|I да **Семурғ** (кундузи). **Флория Тоска** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—9|I да **Шоҳ Эдип**, 10|I да **Йўлчи юлдуз** (кундузи), **Аяжонларим** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9|I да **Ҳалима** (кечқурун), 10|I да **Қайнона** (кундузи), **Ҳалима** (кечқурун), 11|I да **Жон қизлар**.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА—«МУЗ УСТИДА АРЧА» (ҳар куни уч марта: эрталаб соат 11, кундуз 2 ва 5 да томошалар кўрсатилади).

Кино

9 ЯНВАРДА

Мен, Франциск Скорина—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Бегуноҳлар—САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари; Ҳинду Джонинг ўлими— «ДРУЖБА» (кечқурун).

Йўлбарс изидан—«КЎКЧА» (кеч 7,9 да).

10 ЯНВАРДА

Мен, Франциско Скорина — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бегуноҳлар—САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари, Ҳинду Джонинг ўлими— «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Йўлбарс изидан—«КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ва кеч 7, 9 да).

Диққат тошбақа!— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, 11 яримда).

Тоғ қироли ва бошқалар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 да).

Сангам (3 серия)— НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз соат 12.30 ва 4.20 минутда).

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

Свердлов номли концерт залида

11, 12 ЯНВАРДА
ТОЖИКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ТОЖИКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР

МУСЛИМА БОҚИЕВА,
ГАВҲАР МИРЖУМАЕВА

Солистлар: К. НАБИЕВ, М. МАҲРАМОВА, С. САЪДИЕВ, М. ПАЛЛАЕВ, У. МАШРАБОВ, А. ОМОНОВ, К. СОДИҚОВ, Г. ШАҲОБОВА.

ТОЖИК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАДА: тожик, ўзбек, афғон, ҳинд куйлари, ашула ва рақслари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида ҳар куни кундуз соат 2 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9, 10 ЯНВАРДА

Юқори синф мактаб ўқувчилари ва студентлар учун

ЁШ ИЖРОЧИЛАР
ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Гулсара Ёқубова, Анвар РУСТАМОВ;

Узбекистон Ленин комсомоли мукофоти ва IX Жаҳон фестивалининг лауреати Одил КАМОЛХУЖАЕВ;

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Карима УЗОҚОВА.

СОЛИСТЛАР: Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Манзура МУМИНОВА, Шариф СУЛТОНОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Аҳмаджон ШУКУРОВ, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ, Азим АЗИЗОВ, Фазилат ШУКУРОВА, Шариф ҚУРБОНОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани—Уткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Концертлар кундуз соат 5 да бошланади.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан сотилади.

19 январь кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрохимия ва тупроқшунослик факультетларининг илмий совет кенгашида қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ю. Худайберганов: «Хоразмнинг шўрланган тупроқларида ғўзани турли ўғитлар билан озиқлантириш муддатлари, миқдори ва нисбатини ҳосилдорлигига таъсири» деган темада;

В. И. Рилушкин: «Баҳорги буғдой экиш олдидан минерал ўғитлар қўлланилиши муносабати билан Целиноград области Қора-Коштант тупроқларида фосфор режими» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институти кутубхонаси (Тошкент область, Орджоникидзе район, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

19 январь кундуз соат 2 да Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Педагогика кўчаси, 103-уй, 2-23 аудитория)да педагогика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. Пўлатов: «Ўзбек мактабларида ҳолни ўрганиш методикаси» деган темада;

И. Чориев: «Қашқадарё область мактаб ўқувчилари нутқидаги диалектал хатолар ва уларни тузатиш йўллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

Телевизор

9 ЯНВАРЬ
ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 Кўрсатувлар программаси. **17.00** «Ахборот» информацион программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: **17.10** «Ўқувчилар учун. «Сенинг тенгдошларинг». **17.40** Болалар учун мультфильм. **18.10** «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари». Тележурнал. **19.00** «АХБОРОТ» информацион программаси. **19.15** «Эстрада шинавандалари, сизлар учун». **19.55** Кўрсатувлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 А. Айдинян куйлайди. **20.45** «Коммунист ва давр». **21.00** Янгиликлар. **21.05** Рангли телевидение. «Ҳайвонотлар оламида». **22.00** «Поиск». Тележурнал. **22.30** «Пистирма». Бадиий фильм. **24.00** «ВАҚТ» информацион программаси. **00.30** Концерт. **01.00** Рангли телевидение. «Густовнинг янги саргузаштлари». Мультфильм. **01.30** Эфирда «Молодость». Музикали программа. **02.30** Янгиликлар, кўрсатувлар программаси. **02.45** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

16.30 Болалар учун. «Қувноқ тароналар». Концерт. **17.00** Эфирда «Молодость» **18.00** Халқ телевизион университети. Фан ва техника факультети. **18.40** Янгиликлар. **18.45** Маданият факультети. «Ҳозирги замон совет прозаси».

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: **20.00** «Цирк майдонида». Цирк томошалари. **20.40** «Фанга бағишланган ҳаёт». **21.00** «Хатлардан—қўшиқларга». **21.40** «Виктор Чернишев ҳаётидан уч кун». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ.

Радио

10 ЯНВАРЬ
ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **7.45** «Катталарга—болалар ҳақида» (ўзбекча). **8.25** Ёш ижрочилар концерти. **9.30** Шарқ куйлари. **10.10** «ТАБАССУМ» радиожурнали. **11.35** Ўзбек композиторларининг лирик қўшиқлари **12.15** «Эрталабки салом!» (Москва). **13.30** «Орэра» ва «Аккорд» вокал ансамблларининг концерти. **15.00** Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. «Ленинча миллий сиёсатни амалга оширишда халқ хўжалигини планлаштиришнинг роли». Ўзбекистон ССР Госплани бўлим мудирининг ўринбосари Г. Грингоф суҳбати (ўзбекча). **15.10** СССР санъат усталарининг концерти.

16.10 Е. Бондарёва «Бойчечак». Халқ радиотеатрининг спектакли (русча). **17.40** Экран янгиликлари. **18.00** «Музикали глобус». **18.40** Г. Галининг. Фортепьяно ва оркестр учун концерт. **19.20** Миртемир шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. **20.00** «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. **21.00** «Мамлакат ва қитъаларда (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. **22.20** «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. **23.30** Дам олиш концерти. **24.00** Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Совет эстрадаси таниқли ижрочиларининг концерти. **9.15** Реклама ва эълонлар.

19.00 Москва. **19.30** Классик куйлардан дам олиш концерти. **20.00** «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва). **21.30** Дам олиш концерти (тожикча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 1. Музикали драмалардан саҳналар. 2. Симфоник сюиталар.

17.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. **17.40** У. Гажибеков. «Аршин мол олон» музикали комедияси. **19.00** «Табассум» радиожурнали.

Тошкент оқшоми 4 бет
9 ЯНВАРЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР А—2444.
Р. 04122